

SUPPLEMENT

TO

The Ceylon Government Gazette,

PART II.

FRIDAY, AUGUST 15, 1902.

DRAFT ORDINANCE.

MINUTE.

The following Draft of a proposed Ordinance is published for general information :—

An Ordinance consolidating the Law relating to Buddhist Temporalities in this Island.

Preamble.

WHEREAS it is expedient to amend and consolidate the law relating to the regulation and management of the Buddhist Temporalities in this island : Be it therefore enacted by the Governor of Ceylon, by and with the advice and consent of the Legislative Council thereof, as follows :

CHAPTER I.

Preliminary.

Short title.
Commencement.

1 This Ordinance may be cited for all purposes as "The Buddhist Temporalities Ordinance, 1902," and it shall come into operation at such time as the Governor shall appoint, by Proclamation to be published in the *Government Gazette*, and only in such provinces, districts, and sub-districts as hereinafter provided.

Interpretation clause.

2 In this Ordinance, unless the context otherwise requires—

Temple.

"Temple" shall mean vihare and dewale, and shall include the Dalada Maligawa.

Incumbent.

"Incumbent" shall mean the chief resident priest of a vihare.

Paraveni panguwa.

"Paraveni panguwa" shall mean an allotment of land held by one or more hereditary tenants subject to the performance of service or rendering of dues to a temple.

Maruveni panguwa.

"Maruveni panguwa" shall mean an allotment of land held by one or more tenants-at-will under a temple, and subject to the performance of service or rendering of dues to a temple.

Trustee.

"Trustee" shall include the trustees, or a majority of trustees, elected in terms of section 17, and when more than one trustee is elected under that section, the majority of trustees so elected may have and exercise all or any of the powers, and may perform all or any of the duties, vested in a trustee under this Ordinance.

Governor in Executive Council may exempt any temple from the operation of certain sections of the Ordinance.

3 The Governor may, with the advice of the Executive Council, upon the application of the district committees of the province in which such temple is situate, exempt such temple from the operation of chapter III., sections 17 to 30, of this Ordinance, and with the like advice any such Proclamation revoke.

Division of the island into provinces, districts, and sub-districts.

4 For the purposes of this Ordinance, it shall be lawful for the Governor, with the advice of the Executive Council, by Proclamation to be by him issued and published in the *Government Gazette*, to establish so many provinces as to him may appear expedient, and to divide such provinces into districts and sub-districts, and to declare which of such districts shall be deemed to be the principal district, and with the like advice and in like manner to alter and vary the number and limits of any such provinces, districts, or sub-districts.

CHAPTER II.

District Committees.

District committees.

5 There shall be in each such district a committee to be called "the district committee," to which each of the sub-districts comprised within such district shall return one member, who shall be elected in manner hereinafter provided, and shall hold office for a period of five years and shall be eligible for re-election.

Mode of summoning public meeting for election of district committees.

6 The chief headman of the sub-district, if he is a Buddhist, and, if he is not, then the chief headman of the nearest sub-district who is a Buddhist, shall, as soon as convenient after the coming into operation of this Ordinance, summon a public meeting to be held at a time and place to be determined by him. He shall also, thirty days at least before the time so determined, cause a written notice of such meeting in the Sinhalese language to be affixed to some conspicuous part of each temple within the sub-district, and shall also give due publicity to such notice, by beat of tom-tom or otherwise, on three consecutive days before the day fixed for the meeting.

Qualifications of voters.

7 Every Buddhist priest who shall have been resident within such sub-district for a period of six months or upwards, and every male householder above the age of twenty-one years, and professing the Buddhist religion, within such sub-district, shall be entitled to vote.

Qualifications of candidates for election.

8 In order to be qualified to be elected to serve as a member of the district committee, a person must—

- (a) Be a Buddhist layman ;
- (b) Have been the occupier of a house within the district either as owner or tenant for one year previously to the date of his election ;
- (c) Have completed his twenty-fifth year ;
- (d) Not have been convicted of any infamous crime ;
- (e) Not be a paraveni or maruveni tenant of a temple.

Procedure at election meeting.

9 The headman who shall have summoned the meeting shall either himself preside thereat or appoint by writing under his hand some fit and proper person so to preside. Every person entitled to vote shall personally attend at the time and place appointed, and declare to the president the name of the candidate for whom he votes. The president shall enter the names of the voters for the several candidates in lists to be by him kept for that purpose, and shall at the close of the election publicly declare the name of the candidate for whom the greatest number of votes shall have been recorded, who shall thereupon be deemed to be duly elected, and shall grant to such candidate a certificate under his hand of such his election.

Mode of filling up vacancies.

10 Vacancies in the number of members of district committees shall be filled by election according to the procedure laid down in section 9 for the election of original members. Such election shall be held within three months of the occurrence of the vacancy.

Questions as to right of voters and candidates to be decided by president.

11 If at any election meeting any question shall arise as to the right of any person to offer himself as a candidate, or as to the right of any person to vote for any candidate, the president shall then and there make such inquiry as he may deem requisite, and decide the question himself, and his decision shall be final and conclusive.

District committees to select their own president and to make rules.

12 The district committee elected in manner aforesaid shall select one of their number to be president of such committee, and shall make rules for the following purposes :

Purposes for which rules may be made defined.

- (a) For determining the quorum necessary for the transaction of business ;
- (b) For regulating the time and place of their meetings and the conduct and record of their proceedings ;
- (c) For prescribing the form in which all accounts, statements, and returns incidental to their business and that of the trustees shall be kept: Provided that if any district court shall, under section 25, prescribe the form in which the accounts of the trustees shall be kept, such form and no other shall be adopted ;
- (d) For regulating the management of temple schools ;
- (e) For assessing the proportion in which each temple within the district shall contribute a share of the expenses incurred in carrying out the provisions of this Ordinance ;
- (f) For every purpose necessary to the due exercise of their powers and the performance of their duties under this Ordinance.

Rules to be published in the *Government Gazette*.

13 Such rules shall be published in the *Government Gazette*, and shall thereupon become as legal, valid, and effectual as if the same had been inserted herein, and shall be binding upon and be observed by all parties subject to their operation, all courts, judges, and magistrates shall take judicial notice thereof.

District committee to prepare a register containing certain specified particulars.

14 It shall be the duty of the district committee to ascertain and record in a book to be by them kept for that purpose—

- (a) The name and situation of each temple within the district ;
- (b) The name of the trustee of such temple under this Ordinance ;
- (c) The average annual income for the preceding three years of the offerings made to such temple ;
- (d) The nature, extent, and value of the paraveni and maruveni pangus belonging to such temple ;
- (e) The nature, extent, and value of other lands belonging to such temple, whether held under lease or otherwise ;
- (f) The average annual value at the time of the inquiry of the rents, issues, and profits, other than services actually received by such temple from its lands ; and also the average annual income which the temple would receive from the lands subject to the performance of services to such temple, if such services were commuted ;
- (g) The extent and boundaries of the land required to be reserved for the precincts of each temple, having regard to the convenience of the priesthood and the due performance of religious ceremonies.

Appointment of a commissioner.

15 It shall be lawful for the Governor to appoint as commissioner any competent person to aid the committees in discharging the duties imposed upon them by this Ordinance, and to vest such commissioner with all or any of the powers defined in Ordinance No. 9 of 1872.

District committee may suspend trustee guilty of negligence or misconduct.

Commissioner may dismiss trustee.
Proviso.

16 The district committee shall, whenever it shall be made apparent to them by evidence, which they shall duly record, that any trustee has been guilty of gross negligence or misconduct, suspend such trustee, and forthwith report such suspension, and transmit such evidence to the commissioner, who shall have power to dismiss such trustee and cause another to be elected in his stead in manner provided in section 17; and the decision of the commissioner in regard to such dismissal shall be final and conclusive. Provided always that before such suspension or dismissal the trustee who shall be suspended or dismissed shall be called upon to answer specific charges, which shall be formulated against him, and be allowed an opportunity of defending himself.

CHAPTER III.

Trustees.

Trustees for temples to be elected.

17 When a temple has not been exempted from the operation of this section, there shall be for every such temple not less than one nor more than three trustees, who shall be elected for a term of three years by a majority of the voters resident in the sub-district in which the temple is situated, at a meeting held by the district committee specially for that purpose, and shall be eligible for re-election.

Every such trustee shall give such security and shall receive such remuneration as may be determined by the district committee.

No person, however, who does not possess the qualifications described in section 8 shall be competent either to be elected or to serve as a trustee.

Proviso.

Provided that the principal lay officer of a dewale who has hitherto been styled or called by the title of basnayaka nilame shall continue to hold that title; and the basnayaka nilame now holding office shall be entitled to act as trustee of such dewale for the purposes of this Ordinance, and shall continue to act as such until and unless he retires, or is suspended or dismissed under section 16. In the event of the death, dismissal, retirement, or suspension of a basnayaka nilame of a dewale, a basnayaka nilame shall be elected to such dewale by a majority of the members of the district committee of the district within which such dewale is situate, the ratemahatmayas and koralas, being Buddhists, holding office within the revenue districts in which such dewale is situate, and the basnayaka nilames of dewales situate within such revenue district, at a meeting to be held specially for that purpose. Should such dewale be situate within the revenue district of Kandy, the diyawadana nilame shall also be entitled to vote at such meeting.

Proviso.

Provided further that for the purposes of this Ordinance the trustee of the Dalada Maligawa shall continue to be styled and called by the title of diyawadana nilame, and the person now holding that office and title shall continue to act as trustee of the Dalada Maligawa for the purposes of this Ordinance, or until and unless suspended or dismissed under section 16. On the office of diyawadana nilame becoming vacant by death, suspension, or dismissal, a successor shall be elected by a majority of the members of the district committees of the province and district of Kandy, the ratemahatmayas being Buddhists, holding office within the revenue district of Kandy, and the basnayaka nilames of dewales situate within such revenue district, at a meeting to be held specially for that purpose.

Commutation under Service Tenures Ordinance, 1870, to be paid to trustees. The Dalada Maligawa to be a temple under that Ordinance.

18 Any commutation of the services due by any temple tenants which has been or may hereafter be made under the provisions of "The Service Tenures Ordinance, 1870," shall from the time of this Ordinance coming into operation become due and payable to the trustee of such temple. The Dalada Maligawa shall, for the purposes of "The Service Tenures Ordinance, 1870," be deemed to be a temple, anything in the said Ordinance to the contrary notwithstanding.

Trustee to enforce contracts in favour of, and to recover moneys payable to, temple.

19 All contracts made before the date of the coming into operation of this Ordinance in favour of any temple or of any person on its behalf, and all rights of action arising out of such contracts, may be enforced by the trustee or trustees under this Ordinance as far as circumstances will admit, as though such contract had been entered into with him; and all persons who at the said date owe any money to any temple or to any person on its behalf shall pay the same to such trustee or trustees, who are hereby empowered to recover the same by action if necessary. All moneys received or recovered by any trustees under this Ordinance shall be held and appropriated by such trustees in manner and for the purposes provided in section 20.

All movable and immovable property and all offerings to vest in trustee.

20 All property, movable and immovable, belonging or in anywise appertaining to or appropriated to the use of any temple, together with all the issues, rents, and profits of the same, and all offerings made for the use of such temple other than the pudgalika offerings which are offered for the exclusive personal use of any individual priest, shall vest in the trustees of such temple, subject, however, to any leases and other tenancies, charges, and incumbrances affecting any such immovable property; and such issues, rents, profits, and offerings shall be appropriated by such trustees for the following purposes and no other:

Purposes for which trust fund shall be appropriated.

Repair and furnishing of temple and upkeep of temple roads and buildings.

Maintenance of priests and ministerial officers.

Performance of religious services and ceremonies.

Promotion of education.

Relief of the poor and hospitality to priests.

Compensation. Payment of the expenses of working this Ordinance.

- (a) The proper repair and furnishing of such temple and the upkeep of the roads and buildings belonging thereto;
- (b) The maintenance of the priesthood and ministerial officers attached to such temple;
- (c) The due performance of religious services and ceremonies as heretofore carried on, in, or by, or in connection with, such temple;
- (d) The promotion of education;
- (e) The relief of the poor in the case of a dewale, and the customary hospitality to priests and others in the case of a vihare;
- (f) The payment of compensation under sections 36 or 37;
- (g) The payment of such share of the expenses incurred in carrying out the provisions of this Ordinance as shall be determined by the district committee;

Trustee to keep complete and detailed accounts of income and disbursements.

21 It shall be the duty of the trustees to keep complete and detailed accounts—

- (a) Of the offerings made to the temple and of the rents, issues, and profits received by them from the movable and immovable property belonging thereto;
- (b) Of the disbursements made by them for the purposes defined in section 20.

Accounts to be made up half-yearly and transmitted to district court to examine and, if need be, call upon trustees to verify accounts.

22 Such accounts shall be made up once every half-year, and, with a declaration endorsed at the foot thereof as "true and correct," and signed by the trustees, shall be transmitted by them within thirty days from the end of each half-year to the nearest district court, who shall commission such person as it thinks fit to examine and audit such accounts, and such auditor shall be entitled to such remuneration as the court shall determine.

Auditor may call for vouchers and other documents and require declarations to be made.

23 The auditor so commissioned as aforesaid may by notice in writing require the production before him of all books, deeds, contracts, accounts, vouchers, and other documents which he may deem necessary, and may require any person holding or accountable for the same to appear before him at any such audit and examination or adjournment thereof, and to make and sign a declaration with respect to the same.

Penalty for refusing to produce documents, or making false declaration.

24 If any such person neglect or refuse to produce any such books, deeds, contracts, accounts, vouchers, documents, or papers, or to make or sign such declaration, he shall be guilty of an offence and liable for every such neglect or refusal to a fine not exceeding fifty rupees, and to a further fine not exceeding ten rupees for each day during which the offence is continued after he has once been convicted; and if any

such person shall wilfully make or sign a false declaration he shall be liable to be prosecuted under section 190 of the Ceylon Penal Code.

Auditor to report to district committee and district court.

25 The auditor shall at the close of his audit and examination send a report in writing, together with all declarations which may have been made and signed before him, to the district committee of such district, and a duplicate of such report to the district court, which may make such order as it shall think proper. Such court shall also have power to prescribe the form in which all trustees of temples within its jurisdiction shall keep their accounts.

If income not duly accounted for, the district committee to hold public inquiry, and, if necessary, cause the prosecution of trustees reasonably suspected of breach of trust.

26 If the issues, rents, profits, and offerings shall not be duly accounted for as required in section 21, it shall be the duty of the district committee to hold such public inquiry as they may think fit, and, if need be, direct the prosecution of any trustee who may reasonably be suspected of having committed a breach of trust.

Power of trustees to demise temple lands.

27 It shall be lawful for the trustees from time to time or at any time, with the sanction of the district committee, and for such rent and subject to such conditions as they shall deem reasonable, to demise for any terms not exceeding fifty years, all or any of the lands vested in them under the provisions of this Ordinance, save and except such garden and chena lands as may be reserved for the use of the paraveni pangu tenants at the discretion of the said committee. The sanction of the district committee required by this section shall in every case be in writing, certified under the hand of the president of such committee.

Provido.

Provided that whenever any trustees shall, with the consent of the district committee, be desirous of demising any land for a period of more than twenty years, the sanction of the district judge of the district in which such land is situate shall first be had and obtained by them for that purpose.

Provido.

Where no trustees have been appointed, the incumbent shall not demise any lands belonging to the temple without the sanction in writing of the district committee; and when the lease is for a period exceeding twenty years, the sanction of the district judge of the district in which such land is situate shall also be necessary as in the case of a lease by trustees.

Duty of incumbent to furnish information to trustee and president of district committee.

28 It shall be the duty of an incumbent to furnish to the trustees of the temple and to the president of the district committee, when called upon to do so, all such information as they may possess regarding (1) the annual income of the temple from the offerings made to such temple; (2) the nature, extent, and value of paraveni and maruveni pangu and other lands belonging to such temple; and (3) the monthly or annual value of the rents, issues, and profits of each and every land belonging to or held by such temple by virtue of any title whatsoever.

Penalty for giving wrong information or obstructing trustee.

29 Any incumbent who, without just cause, withholds from the president of the district committee or the trustees of the temple any information required to be given by the last preceding section, or who wilfully gives to such trustees or president false information regarding the same, or who retains possession of any property vested in trustees under the provisions of this Ordinance, or wilfully obstructs any trustee or causes any trustee to be obstructed in the discharge of his duties, shall be guilty of an offence, and be liable on conviction to a fine not exceeding five hundred rupees.

Trustee may sue and be sued, but shall not be personally liable in costs.

30 It shall be lawful for the trustees to sue under the name and style of "trustees of (name temple)" for the recovery of any property vested in them under this Ordinance or of the possession thereof, and for any other purpose requisite for the carrying into effect the objects of this Ordinance. They shall also be liable to be sued under the same name and style, but shall not be personally liable in costs for any act *bonâ fide* done by them under any of the powers or authorities vested in them under this Ordinance.

GENERAL.

CHAPTER IV.

Questions to be decided by committees by a majority of votes. President to have a casting vote.

31 All acts whatsoever authorized or required by virtue of this Ordinance to be done by any district committee shall be decided and done by the majority of members present at any duly convened meeting. Provided that when the votes of the members present in regard to any question shall be equally divided, the president shall, besides his vote as a member, have a casting vote.

Proviso.

32 Any member of committee absenting himself from three consecutive meetings shall *ipso facto* vacate his seat, provided however that the committee may for good and sufficient reasons re-appoint him for the remainder of his term of office.

Further Proviso.

Provided further that it shall be lawful for the district committee, upon good and sufficient reasons shown to them, to permit any trustee to resign his office, and for any member of the district committee to resign his membership.

Neglect of duty by trustee.

33 If any trustee after accepting office shall wilfully neglect to perform any of the duties thereto belonging, he shall be guilty of an offence, and shall on conviction be liable to a fine not exceeding one hundred rupees, or to simple imprisonment not exceeding three months.

Vacancy in office of trustee to be filled up by election.

34 If any person elected as trustee or member of any district committee shall refuse to accept office, or shall resign or die, or shall depart from this island, or shall become bankrupt or insolvent or incapacitated from fulfilling the duties of his office by mental or bodily infirmity or disease, or shall cease to be qualified as required by this Ordinance, then, in the case of such trustee or of any trustee who shall be dismissed under section 16, another trustee shall be forthwith elected in his stead in manner provided in section 17, and in the case of such member the district committee shall cause to be elected another member in his stead, in accordance with the provisions of this Ordinance for the election of first members of a district committee. Provided that in the case of the refusal to accept office, death, incapacity, disqualification, resignation, suspension, dismissal, bankruptcy, insolvency, or departure from the island of any trustee, it shall be competent for the district committee to make provisional arrangements for the performance of the duties of the office pending the election of a successor, and any person who may be provisionally appointed to act as trustee shall have all the powers and be liable to all the duties of a trustee elected under this Ordinance.

Vacancy in office of committee member to be caused to be filled up.

Proviso.

Power to recover possession of property from a suspended or dismissed trustee.

35 Whenever the trustee of any temple who has been suspended or dismissed from his office under the provisions of this Ordinance shall hold or occupy as such trustee, either directly or through any other person on his behalf, any movable or immovable property belonging to any temple, and shall refuse or neglect to deliver possession of such property to the trustees for the time being of the said temple or any person provisionally authorized by the district committee in that behalf, it shall be competent to such trustees, or to the district committee, or the person provisionally authorized by them, to apply to the district court for a warrant requiring the said trustee to deliver possession of the property to such trustees or to the district committee or other person aforesaid. It shall be competent to such court to issue its warrant to the fiscal or deputy fiscal, and give possession accordingly as if it were a warrant issued in execution of its own decree. And for this purpose the application accompanied by the order of suspension or dismissal duly certified under the hand of the president of the district committee shall be *prima facie* evidence of the facts stated in the said order, and shall be sufficient authority for the court to act as aforesaid.

Notwithstanding vacancy remaining

36 In the case of the refusal to accept office, death, incapacity, disqualification, resignation, bankruptcy, insolvency, or departure from the island of any member of any

committee members shall have power to act.

committee established under this Ordinance, and until the appointment of his successor, the remaining members or member of any such committee shall continue to do all and every the acts, matters, and things necessary for carrying into effect the purposes of this Ordinance, anything which may be prescribed in any rules made under this Ordinance relative to the number of members required to form a quorum at any meeting of such committee to the contrary notwithstanding.

Recovery of property improperly alienated.

37 Whenever the district committee are satisfied that any property belonging to any temple has been heretofore sold, mortgaged, or otherwise alienated to the detriment of such temples, it shall be the duty of the said committee to cause the trustees to institute legal proceedings to set aside such sale, mortgage, or alienation, and to recover possession of such property. Provided that in the absence of collusion between the parties the court in setting aside any sale, mortgage, or alienation shall award to the vendee, mortgagee, or alienee the value of any permanent improvements made by him to or upon such property.

Court may set aside leases.

38 Whenever it is proved to the satisfaction of a competent court that any property of any temple has heretofore been leased—

- (a) For a longer term of years than is consistent with the interests of such temple ; or
- (b) On terms showing an improvident alienation ; or
- (c) For clearly inadequate consideration ; or
- (d) For the private benefit of the lessor or any of his relatives or servants ; or
- (e) With a fraudulent intent

such court shall set aside such lease and restore possession of the property to the trustees entitled to hold the same under this Ordinance.

Provido.

Provided that when there has been no collusion between the lessor and the lessee in respect of the lease so set aside, the court shall award to the lessee reasonable compensation for permanent improvements to the property effected by him during his tenure of the lease.

Trustee or committee member may be sued in district court for any misfeasance, breach of trust, or neglect of duty by any person interested in a temple.

39 Any person or persons interested in any temple, or in the performance of the worship or of the service thereof or the trusts relating thereto, may, without joining as plaintiff any of the other persons interested therein, sue before the district court having jurisdiction in the district within which such temple may be situated, any trustee or member of any committee appointed under this Ordinance for any misfeasance, breach of trust, or neglect of duty committed by such trustee or member in respect of the trusts vested in or confided to him respectively ; and such court may direct the specific performance of any act by such trustee or member, and may decree damages and costs against such trustee or member, and may also direct the removal of such trustee or member.

"Interest" required to enable a person to sue, defined.

40 The interest required in order to entitle a person to sue under the last preceding section need not be a pecuniary or a direct or immediate interest, or such an interest as would entitle the person to take any part in the management or superintendence of the trusts. Any person having a right of attendance, or having been in the habit of attending at the performance of the worship or service of any temple, or of partaking in the benefit of any distribution of alms, shall be deemed to be a person interested within the meaning of the last preceding section.

No future acquisitions of land to be made by temples without the Governor's license.

41 From and after the time when this Ordinance shall come into operation, it shall not be lawful for any temple, or for any person in trust for, or on behalf, or for the benefit of any temple, to acquire any land or immovable property, or any interest in any land or immovable property of the value of fifty rupees or upwards, unless the license of the Governor under the public seal of the island be obtained.

And if any person shall by device, grant, or conveyance, or otherwise purport or attempt to vest in any such temple or in any person or persons in trust, for or for the benefit or on behalf of any such temple any land or immovable property, or any interest therein, of the value aforesaid, and such license as aforesaid is not obtained, such land or property or interest shall devolve on, and become vested in, the lawful heir or heirs of such person notwithstanding such device, grant, or conveyance to the contrary.

Alienation of temple property between the passing of this Ordinance and the appointment of trustees to be null and void.
Repeal.

42 No alienation of movable or immovable property belonging to any temple by sale, mortgage, gift, or otherwise between the date of the passing of this Ordinance and the appointment of trustees to such temple in manner herein provided, shall be of any force or avail in law, but the same shall be absolutely null and void.

43 The Ordinances Nos. 3 of 1889, 17 of 1895, and 3 of 1901 are hereby repealed.

By His Excellency's command,

R. W. IEVERS,
Acting Colonial Secretary.

Colonial Secretary's Office,
Colombo, May 29, 1902.

ලබ්‍යාවිෂයේ බුඩාගමේ විහාර දේවාලවලට අයිති ගම් බිම්
ආදියෙන් ලැබෙන ආදායම පිළිබඳ නීතිය
ඒකාබද්ධ කරණ ආඥාපණ්ණසි.

ප්‍රාරම්භය.

මේ විෂයේ බුඩාගමේ විහාරදේවාල වලට අයිති ගම් බිම් ආදියෙන් ලැබෙන ආදායම ගැණ විධිවිධාන කරණ පිණිසද ඒවා පාලනය කර ගැනීම පිණිසද පණවා තිබෙන නීතිය අලුත්කොට ඒකාබද්ධකිරීම යෝග්‍යව තිබෙන බැවින් ලබ්‍යාවිෂයේ ගරුතර ආණ්ඩුකාර උතුමානන්වහන්සේ විසින් එහි නීතිදායක මහත්‍රිසභාවේ මනත්‍රණය හා සමමතය ඇතුළු මෙහි පහත දක්වන නියෝග පණවනට යෙදුණා ඇත.

1 වෙනි පරිච්ඡේදය.

සලබුකොට සැලකිය යුතු කාරණා.

ලුහුඹි කාමය.
පවත්ගැනීම.

1. මේ ආඥාපණ්ණසි “බුඩාගමේ විහාර දේවාල සම්බන්ධ වූ 190—ආඥාපණ්ණසි” යන නමින් සෑම කරුණුවලදීම ගෙණහැර දක්වනට පුළුවන. තවද එය ආණ්ඩුකාර උතුමානන්වහන්සේ විසින් ආණ්ඩුවේ ගැසට්පත්‍රයේ ප්‍රසිද්ධ කළ යුතු වූ ප්‍රකාශපත්‍රයක නියමකරණ කාලයකදී මිත්මකු දක්වන දිසාවලද, පලාත්වලද, අතුරු පලාත්වලද පමණක් වලංගුවීමට පැමිණෙන්නේය.

වාක්‍යය
විකාරය.

2. මේ ආඥාපණ්ණසියේ පදසම්බන්ධයේ අනුසාරයෙන් වෙන අන්දමකට ගෝරුමහන්ව ඕනෑකරනොත් මිස නැත්නම්,

“විහාරදේවාල.”

“විහාර දේවාල” යන්නෙන් විහාර හා දේවාල හැරේ. තවද ඊටම දළදා මාලිගාවත් ඇතුළත්ය.

“අධිකාරිතැන.”

“අධිකාරිතැන” යන්නෙන් විහාරයක වසන ප්‍රධාන මහ ණුන්තාන්සේ හැරේ.

“ප්‍රවේණි පංගුව.”

“ප්‍රවේණි පංගුව” යන්නෙන් විහාරදේවාලයකට වැඩ කිරීමට නොහොත් නිස්සත් දීමට යටත්ව ප්‍රවේණි පංගුකාර යන් එක්කෙණේකු හෝ ඊට වැඩිදෙනෙකු විසින් ගුකනිවිදින බිම්කොටසක් හැරේ.

“මාරුවෙන පංගුව.”

“මාරුවෙන පංගුව” යන්නෙන් විහාර දේවාලයකට වැඩ කිරීමට හෝ නිස්සත් දීමට යටත්ව විහාරයක් හෝ දේවාලයක් පිළිබඳව නිලකාරයන් එක්කෙණේකු හෝ ඊට වැඩි දෙනෙකු විසින් ගුකනිවිදින බිම්කොටසක් හැරේ.

- (c) වයසින් විසිපස්වෙනි අවුරුද්ද සම්පූර්ණවූ කෙණේක් විසයය.
- (d) නිද්දින අපරධයක් ගැණ වරදට පත්වූ කෙණේක් නොය යුතුය.
- (e) විහාරයක හෝ දේවාලයක ප්‍රවේණි පංගු කාරයෙක් නොහොත් නිලකාරයෙක් නොවිය යුතුය.

කෝරගැණීමට රැස්වෙන සහායවීම් ක්‍රියා කරණ විධිය.

9. යම් මූලාදානියෙකු විසින් සභාව රැස්කරණලද්දේද එ මූලාදානියාම එහි ප්‍රධානත්වයට පැමිණෙන්නට ඕනෑය, නොහොත් ඔහු විසින් එහි ප්‍රධානත්වය දැරීමට සෑහෙන නිසියෙක් තමාගේ අත්සන ඇති ලිපිමකින් පත්කළයුතුය. කැමැත්ත කියාසිටීමට යුතුකම ඇති සෑමදෙනාම නියම තැනට නියම වේලාවට තමාම ගොස්ත්, තමාගේ ඉල්ලුම්කාරයෙකුට කැමතිද එ ඉල්ලුම්කාරයාගේ නම ප්‍රධානතැනට කියාදෙන්නට ඕනෑය. එවිට ප්‍රධානතැන එ ඉල්ලුම්කාරයා වෙනුවට කැමැත්ත දෙන අයවලුන්ගේ නාමවල සටහන්කිරීම පිණිස නමා විසින් තබාගතයුතු ලෙඩනවල එවා සටහන්කළ යුතුය. තවද තෝරගැණීමට කැමැත්ත දී හමාරවූ විට, යම් ඉල්ලුම්කාරයෙක් වෙනුවට සටහන්කර තිබෙන නාමවල ගණන අතින් ගණන්වලට වැඩිව තිබේද, එ ඉල්ලුම්කාරයාගේ නම ප්‍රසිඛවශයෙන් දන්වන්නට ඕනෑය. එවිට එ ඉල්ලුම්කාරයා නිසිදන්දමට තෝරගත් කෙණේක් ගැටියට කලාපාකරණ ලැබේ. තවද ඔහු එසේ තෝරගත් බවට ප්‍රධානතැන විසින් අත්සන්කරපු සහතිකපත්‍රයක් එ ඉල්ලුම්කාරයාට දියයුතුය.

පුරප්පාඩු සම්පූර්ණ කරණ විධිය.

10. දිස්ත්‍රික් කොමිෂිවල මැමිබර් සභිකවේ පුරප්පාඩු වලට පලවූවෙන්ම ඔවුන් තෝර ගැණීම පිණිස 9 වෙනි වගන්තියේ සඳහන්වූ පිළිවෙලට මැමිබර්වරුන් තෝර පත් කළ යුතුය. පුරප්පාඩුවේ තුන්මාසයක් ඇතුලත එබඳු තේරීම කළ යුතුය.

ඉල්ලුම්කාරයාගේ සේද ඔවුන් වෙනුවට කැමැත්ත දෙන අයගේද සෝග්‍රහකම් ගැණ අවසන්කළ ප්‍රශ්න ප්‍රධාන තැන විසින් විනිශ්චය කළයුතු වග.

11. යමෙක් තෝරගැණීමට රැස්වෙන සභාවකදී, යම් කෙණේක් ඉල්ලුම්කාරයෙක් විමේ යුතුකම ගැණ නොහොත් යම් ඉල්ලුම්කාරයෙක් වෙනුවට යම් කෙණේක් විසින් කැමැත්ත දීමේ යුතුකම ගැණ ප්‍රශ්නයක් හටගත්තේවිනම් ප්‍රධාන තැන විසින් එවේලෙහිම එතැනකදී කරනට ඕනෑය කියා කලාපනාවෙන් විභාගයක් කොට එ ප්‍රශ්නය නමා විසින්ම තීරණය කළයුතුය. එ තීරණයෙන් පසු එ ප්‍රශ්නය ගැණ මතු විභාගයක් නැත. එක හිත්දුවටම කරන්නාවූ විනිශ්චයක් වේ.

දිස්ත්‍රික් කොමිෂි විසින් නමන්ට ප්‍රධානකෙණේක් තෝරගෙන ව්‍යවස්ථා පැණ විසයය වග. අසවස් කාරණා ගැණ ව්‍යවස්ථා පැණවිය හැකිය කියා නියම කිරීම.

12. ඉහතකී ප්‍රකාරයට තෝරගත් දිස්ත්‍රික් කොමිෂිය විසින් එ කොමිෂියේ ප්‍රධානත්වය දැරීමට කෙණේක් තමන් අතරෙන් තෝරගෙන මෙහි පහත සඳහන්වෙන කාරණාගැණ ව්‍යවස්ථා පැණවිය යුතුයි.

- (a) වැඩකිරීමට සිටින්නට ඕනෑ අයවලුන්ගේ ගණන නියම කරණ පිණිසය.
- (b) ඔවුන්ගේ සහා රැස්වෙන කාලය සහ ස්ථානයද ඔවුන්ගේ කටයුතු කිරීම සහ ඒවා සටහන් කිරීමද පිළිබඳව තීරණය පැණවීම පිණිසය.
- (c) ඔවුන්ගේ වැඩට සහ භාරකාරයන්ගේ වැඩට වැදගත්තා සියලුම ගණන්ද, ලේඛනද, වානීද තිබා ගතයුතු ක්‍රමය කලින් නියමකරගන්නා පිණිසය. එහෙත් භාරකාරයන්ගේ ගණන් ලෙඩන තිබිය යුතු ක්‍රමය මෙයයි 25 වෙනි වගන්තියේ ප්‍රකාරයට දිස්ත්‍රික් නඩුශාලාවකින් නියමවූතොත් එ ක්‍රමය මිස වෙන ක්‍රමයක් ව්‍යවහාර කිරීම යුතුවන.
- (d) විහාරවලට හෝ දේවාලවලට අසිති පාඨශාලා පිළිබඳව කලමනා දේ කිරීමට විධිවිධාන කරණ පිණිසය.
- (e) මේ ආඥපණයේ තීරණය ඉහතකීරීම ගැණ වුවා වූ විශදමෙන් කොටසක් ලබාගැණීම පිණිස පලාත ඇතුලත එක එක විහාරයෙන් හෝ දේවාලයෙන් දියයුතු ප්‍රමාණය තක්සේරුකිරීම පිණිසය.
- (f) මේ ආඥපණයේ ප්‍රකාරයට ඔවුන්ට ලැබී තිබෙන බලපෑමක් නිසිආකාරයට පැවැත්වීමටද ඔවුන් විසින් කටයුතු ව තිබෙන දේ කිරීමටද ඕනෑකරණ සියලුම කාරණා ගැණය.

ව්‍යවස්ථා
ආණ්ඩුක්‍රම
ගැසට්පත්‍රයේ
ප්‍රසිද්ධකළ
සඳු වන.

13. එකී ව්‍යවස්ථා ආණ්ඩුක්‍රම ගැසට්පත්‍රයේ ප්‍රසිද්ධකළ
සඳුය. එවිට ඒවා මීට ඇතුළත්කළාක්මෙන් නීතියට
එකඟද වලංගුද බලපත්‍රයද වෙත්. තවද ඒවාට යටත්ව
ක්‍රියාකරණ සියලුදෙනාම ඒවා පිළිපදින්නට ඕනෑය. සියලුම
උසාවිද නඩුකාරයෝද මහෙස්ත්‍රාත්වරුද ඒවා නඩුමාණියට
ලෙස සැලකිය යුතුය.

දිස්ත්‍රික්
කොමිෂිය විසින්
ලේකම්පොතක්
සාද එහි නියම
වශයෙන් සමහර
කාරණ
සටහන්කර
නැඟිණිපුතුය.

14. මෙහි පහත සඳහන්වෙන කාරණ සොයා දැනගෙන
පොතක සටහන්කිරීමේ දිස්ත්‍රික්කොමිෂියේ යුතුකමක්ය.
එසේකරණ පිණිස ඔවුන් විසින් තමන් වෙත පොතක් තබා
ගතයුතුය. (සටහන් කළයුතු කාරණ නම්.)

- (a) පලාත ඇතුළත එක එක විහාරයේ නොහොත්
දේවාලයේ නම සහ එක පිහිටා තිබෙන තැන.
- (b) මේ ආඥපණතේ ප්‍රකාරයට ඒ විහාරයේ හෝ
දේවාලයේ භාරකාරයාගේ නාමය.
- (c) සටහන් කරණ කාලයට ඉස්සරින්නම් අවුරුදු
තුනේදී ඒ විහාරයට හෝ දේවාලයට කල පූජි
වලින් අවුරුදු පතා ලැබුණ සාමාන්‍ය ආදායම.
- (d) ඒ විහාරයට හෝ දේවාලයට අසිති ප්‍රමේණී පංඟු
වලද මාරුවෙන පංඟුවලද අන්දම සහ තරමන්
වටිනාකමක්ය.
- (e) ඒ විහාරයට හෝ දේවාලයට අසිති අතින් ඉඩම්
බද්දට ගෙන ගුකතිවිදින හෝ දෙන ගැටියකට
ගුකතිවිදින හෝ එකී අන්දම සහ තරමන්
වටිනාකමක්ය.
- (f) විභාගය කරණ කාලයේදී ඒ විහාරයට හෝ
දේවාලයට ඊට අසිති ඉඩම්වලින් ඇත්තවම අවු
රුදු පතා ලැබුණාද, වැඩවල නොව, බදු මුදල්
වලද එල ප්‍රයෝජනවලද වටිනාකමේ සාමාන්‍ය
ගණනය. තවද ඒ විහාරයට හෝ දේවාලයට
යම් ඉඩම් ගැණ වැඩ කිරීමට යමක් බැඳී සිටින්නේද
ඒ වැඩ වෙනුවට, මුදල් ගණනක් ගෙව
න්නට නියම කලොත්, ඒ විහාරයට හෝ දේවාල
යට ඒ ඉඩම්වලින් අවුරුදු පතා ලැබෙන ආදායමේ
සාමාන්‍ය ගණනය.
- (g) එක එක විහාරවත්තට ඉතිරිකොට තිබෙන
ඕනෑකරණ ඉඩමේ ප්‍රමාණය සහ මාසිමය. මේවා
නියමකරන්නට ඕනෑ සංඝයාට අපහසු වූත් නොපැමි
ණෙන ගැටියකටත්, ආගමේ වත්පිළිවෙත් නිසි
ආකාරයට පැවැත්වීමේ පුළුවන් වන ගැටියක
ටත්ය.

කොමිසාරිස්
කොතක්
පත්කිරීම.

15. මේ ආඥපණතේ ප්‍රකාර දිස්ත්‍රික් කොමිෂියවලට භාරව
තිබෙන යුතුකම ඉෂට්කිරීම සඳහා ඒවාට උපකාරවීමට පිණිස
යම්කිසි සෑහෙන කෙනෙක් කොමිසාරිස් මෙන් පත්කිරීමටත්
විෂි 1872 කේ 9 වෙනි ආඥපණතේ නියමකළ බලපූවත්කම
සියල්ලම හෝ ඉන් යම් පමණක් හෝ එකී කොමිසාරිස්තුන
කෙරෙහි පැවරීමටත් උතුමානන්වහන්සේට බලය තිබේ.

රජකාරිය
පැහැරදැරීම
ගැණ හෝ
හරියට
නොකිරීම
නොහොත්
දුෂ්චරිතය
ගැණ හෝ
භාරකාරයෙකු
ගේ වැණි
අත්සම්පත්ට
දිස්ත්‍රික්
කොමිෂියට බලය
තිබෙන වග.
කොමිසාරිස්
තුනට එක
භාරකාරයා
මාරුකිරීමට
බලය තිබෙන
වග.
උපනියමය.

16. යම් භාරකාරයෙක් නමාගේ රජකාරිය බොහෝ
සෙසින් පැහැරදැරීමට බව නොහොත් හරියට නොකරණ
බව නොහොත් ඔහුගේ දුෂ්චරිතය සාක්ෂිවලින් දිස්ත්‍රික්
කොමිෂියට පෙන්වාදුන්නවිට ඒ සාක්ෂි ඔවුන් විසින් නිසි ආකාර
යට ලියාගෙන එකී භාරකාරයාගේ වැඩේ අත්හිටවා එසේ
අත්හිටවූ බව කොමිසාරිස්තුන වෙත වහාම රපෝර්තුකරන්
ටත් එකී සාක්ෂි අරින්නට ඕනෑය. එසේ කල විට කොමිසා
රිස්තුනට එකී භාරකාරයා මාරුකරන්නටත්, 17 වෙනි
වගන්තියේ නියෝගකළ ප්‍රකාරයට ඒ වෙනුවට වෙන කෙ
ණක් පත්කරන්නටත් බලය තිබේ. එසේ මාරුකිරීම ගැණ
කොමිසාරිස්තුනගේ නියැදුව අනතිමකොට දෙන්නාවූ
අරෝච බේරෙන්තාවූ තීන්දුවක්ය. එසේවී නමුත් යම් භාර
කාරයෙකුගේ වැඩේ අත්හිටවනු ලැබේද නොහොත් මාරු
කරණු ලැබේද අත්හිටවන නොහොත් මාරුකරණ සෑම
විටම එසේ කිරීමට පලමුවෙන් ඔහුට එදිරිව සාදන දෙණ
රෝපණ පත්‍රයේ නියම වශයෙන් පවර තිබෙන දෙණවලට
උරහර දෙන ගැටියට අණ කරමින් ඔහුගේ නිදෙස්කම
පෙන්වා සිටීමට ඔහුට අවකාශ දෙනට ඕනෑය.

3 වෙනි පරිච්ඡේදය.

භාරකාරයෝ.

විහාර දේවාලවලට භාරකාරයන් යෝග්‍යතාවය.

17. යම් විහාරයක් හෝ දේවාලයක් මෙම වගන්තියට යටත් නැති හැටියට නිදහස් නොකර තිබේනම් එකී එක එක විහාරයකට හෝ දේවාලයකට එක්කෙණේකුට අඩු නොවන නොහොත් තුන්දෙනෙකුට වැඩිනොවන ගණනක් බැගින් භාරකාරයෝ සිටිය යුතුය. එකී භාරකාරයා හෝ භාරකාරයන් එකී විහාරය හෝ දේවාලය පිහිටා තිබෙන අතුරු පලාතේ සිටිනු කැමැත්ත දෙන අයවලන්ගෙන් වැඩ දෙනා විසින් ඒ පිණිසම දිස්ත්‍රික් කොමිෂිය විසින් පවත්වන ලද සභා රැස්වීමකදී අවුරුදු තුණක කාලයකට තෝරාගත යුතුය. නවද එකී භාරකාරයා හෙවත් භාරකාරයෝ නැවත තෝරාගැනීමට යෝග්‍යවූ අය වෙත්.

එකී එක එක භාරකාරයා විසින් දිස්ත්‍රික් කොමිෂිය නියම කරණ ඇප දෙකට ප්‍රතිඵල ලබන්ටද ඕනෑය.

එසේවි නමුත් 8 වෙනි වගන්තියේ විස්තරකල යෝග්‍ය කම නැත්නම් කෙණේකු තෝරාගැනු ලැබීමටවත් භාරකාරයෙකුගේ රජකාරිය කිරීමටවත් සුදුසුසේකු නොවන්නේය.

ලාභිකමය.

එහෙත් දේවාලයක ප්‍රධාන ගිනි නිලධාරියා මේ දක්වා දරු බස්නායක නිලමේ යන නම මින් මත්තටත් දරණවා ඇත. දැන් ඒ නිලය දරණ බස්නායක නිලමේ මේ ආඥ පණතේ කාරණ සඳහා දේවාලයේ භාරකාරයෙක් හැටියට ක්‍රියාකරන්ට සුදුසු සක්වාත් හැර ඔහු නිලය අත්හැර අහක් වෙනකල් නොහොත් අහක්වුහොත් මිස නැත්නම් එක්කෝ 16 වෙනි වගන්තියේ ප්‍රකාරයට රජකාරිය කලකට අත්හිට වන්ට නොහොත් නිලයෙන් අහක්කරන්ට යෙදුනොත් මිස නැත්නම් භාරකාරයා හැටියට නොකඩව ක්‍රියාකරන්ට ඕනෑය. යම්දේවාලයක බස්නායක නිලමේකෙණේකු මැරුණ විට, නිලයෙන් මැරුකරන්ට යෙදුන විට, නිලයෙන් අහක්වුන විට නොහොත් කලකට රජකාරිය නවත්වන්ට යෙදුන විට ඒ දේවාලයට බස්නායක නිලමේකෙණේකු තෝරාගන්නේ ඒ දේවාලය තිබෙන පලාතේ දිස්ත්‍රික් කොමිෂියේ සාමාජිකයන් අතුරෙන් වැඩිදෙනා විසින්ය. ඒ දේවාලය පිහිටා තිබෙන ආදායම් පලාතේ නිල දරණ බුඩාගමකාරවු රටේ මහත්වරුන් හා කෝරලලාගෙන්ද ඒ ආදායම් පලාතේ පිහිටා තිබෙන දේවාලවල බස්නායක නිලමේවරුන්ගෙන්ද යුක්තවූ ඒ පිණිසම පැවැත්වියයුතු සභා රැස්වීමකදීය. ඒ දේවාලය තිබෙන්නේ මහනුවර ආදායම් පලාතේ ඇතුළත නම් එබඳු සභා රැස්වීමකදී දියවඩන නිලමේවන් කලාපාල නියා සිරිවට යුතුකම තිබේ.

ලාභිකමය.

නවද මේ ආඥපණතේ කාරණ සඳහා දළදා මාලිගාවේ භාරකාරයාට පලමු ලෙස දියවඩන නිලමේ යන නාමය වාච භාර වේ. දැන් ඒ නිලය හා නාමය දරණ අය මේ ආඥපණතේ කාරණ සඳහා දළදා මාලිගාවේ භාරකාරයා හැටියට පලමු ලෙස ක්‍රියාකරන්නේය, නොහොත් 16 වෙනි වගන්තියේ ප්‍රකාරයට රජකාරිය කලකට අත්හිටවනකල්, අත් හිටෙව්වොත් මිස නැත්නම් එක්කෝ නිලයෙන් මැරු කරණ කල්, මැරුකලොත් මිස නැත්නම් එකී භාරකාරයා හැටියටම රජකාරිය පලමු ලෙස කරන්නේය. ඊරණයෙන් හෝ කලකට අත්හිටවීමෙන් හෝ මැරුකිරීමෙන් හෝ දියව ඩන නිලමේගේ නිලය පුරප්පාඩු වුන විටකදී මහනුවර දිසාවේ සහ පලාතේ දිස්ත්‍රික් කොමිෂිවල සාමාජිකයන් අතුරෙන් වැඩිදෙනා විසින් මහනුවර ආදායම් පලාතේ නිලදරණ බුඩාගමකාරවු රටේ මහත්වරු සහ එබඳු ආදායම් පලාතේ ඇතුළත පිහිටා තිබෙන දේවාලවල බස්නායක නිලමේවරු රැස්ව ඒ පිණිසම පැවැත්වියයුතු සභා රැස්වීමකදී එකී පුරප් පාඩුවට පත්වීමට කෙණේකු තෝරාගන්ට ඕනෑය.

රජකාරි සම්බන්ධ වී 1870වේ ආඥපණත යටතේ ගෙවූයුතු මුදල් භාරකාරයින්ට ගෙවන්ට ඕනෑ බව. දළදා මාලිගාව ඒ ආඥපණතට අනිති විහාරයක් හෝ දේවාලයක් බව.

18 “රජකාරි සම්බන්ධ වී 1870වේ ආඥපණතේ” නියෝග යටතේ විහාර දේවාල ගම් භුකතිවිදින කෙණේකු කරන්ට ඕනෑ වැඩ රජකාරිය වෙනුවට දනට ගෙවන නොහොත් මිනීමත්තෙහි ගෙවන්ට නියමවෙන යම් මුදල් ගණනක් ඇද්ද එය මේ ආඥපණත වලාගුවීමට පැමිණෙන කාලයෙහි සිට ඒ විහාරයේ නොහොත් දේවාලයේ භාරකාරයාට ලැබෙන්නට නිසිවූ ගෙවියයුතුවූ ගණනක්ය. දළදා මාලිගාව, ඒ ආඥපණතේ කොසිඟැටි කියා තිබුනත්, “රජකාරි සම්බන්ධ වී 1870වේ ආඥපණතේ” කාරණ සඳහා විහාරයක් හෝ දේවාලයක් කොට සැලකිය යුතුයි.

මෙහි සඳහා වරක් ගණන් සාදා දිස්ත්‍රික් නඩුශාලාවට ඇරිය යුතුය. දිස්ත්‍රික් නඩු ශාලාව විසින් එසේ එවක ගණන් පරික්ෂාකොට ඕනෑකමක් තිබේනම් ගණන් සැබෑබව පෙන්වන්නට කියා භාරකාරයින්ගෙන් ඉල්ලා සිටිය යුතුවන.

22. හමාසයකට වරක් එකී ගණන් සාදා හමාසය ගෙවුන තැන් පටන් තීස්දිනක් ඇතුළත භාරකාරයන් විසින් ඒවා “සැබෑය” “හරිය” කියා එහි පහත සහතිකකොට ලියා අත්සන්වනවා ඉතා ලංවූ දිස්ත්‍රික් නඩුශාලාවට ඇරිය යුතුය. දිස්ත්‍රික් නඩුකාරවරයා විසින් සුදුසුයයි කල්පනාවෙන් කෙණේත් ඒවා පරික්ෂාකොට බලා ශබ්කිරීම පිණිස පත්කල යුතුය. තවද එකී ගණන් පරික්ෂකවරයා විසින් නඩුකාරවරයා නියමකරණ ප්‍රතිඵලයන් ලැබිය යුතුයි.

ගණන් පරික්ෂකවරයාට දෝවර්තයෙල සහ වෙනත් ලියවිලි පෙන්වන ප්‍රමාණවත්ව සහතිකයක් කරන්නට කියා අණකරන්නටත් පුළුවන් වන.

23. ඉහත කී ප්‍රකාරයට පත්කල ගණන් පරික්ෂකවරයාට ඕනෑය කියා කලපනාවෙන් සියලුම පොත්, ඔප්පු කොන්ත්‍රාත්, ගණන්, වෛවර් කඩදසිය යන මේවා සහ වෙනත් ලියවිලි ගණන් වින් පෙන්වා සිටින්නට ඕනෑය කියා ලියා දැන්වන්නට පුළුවන. තවද ඒවා තමාවෙන් නිබාගණ ඉන්න කෙණේත් නොහොත් ඒ ගැණ වගකිසිවට බැඳී සිටින කෙණේත්, එසේ ගණන් පරික්ෂාකොට බලා ශබ්කරණ විට, නොහොත් කල්දමු දිනකට, ඇවිත් පෙනේ සිටින හැටියටත් ඒ ගැණ සහතිකයක් කොට අත්සන්කරණ හැටියටත් අණකරන්නට පුළුවන.

ඔප්පු කඩදසිය ආදිය පෙන්වා සිටින්නට බැරිය කීමට එක්කෝ බොරුවට සහතිකයක් කිරීමට දඬුවම්.

24. යම් කෙණේත් එබඳු පොත්, ඔප්පු, කොන්ත්‍රාත්, ගණන්, වෛවර් කඩදසිය, ලියවිලි හෝ වෙනත් කඩදසිය පෙන්වා නොසිට අනපසු කලොත් එක්කෝ පෙන්වා සිටින්නට බැරියකීමෙන් එක්කෝ එබඳු සහතිකයක් නොකර හෝ ඊට අත්සන් නොකර අනපසුකලොත් එක්කෝ සහතිකයක් කරන්නට නොහොත් අත්සන් කරන්නට බැරිය කීමෙන් ඒ අය වරදකාරයෙක්ය. තවද ඔහු එසේ අනපසු කරණ නොහොත් බැරිය කියන එක එක වතාවට රුපියල් පණහකට වැඩි නොවන දඩයකටද, එක වරක් වරදකාරයා වුනාහිත් පසු ඒ වරද පලමුලෙසම කරමින් සිටින එක එක දවසට රුපියල් දහය බැගින් වැඩිදුර දඩයකටද යටත් වෙන්නට ඕනෑය. තවද එබඳු කෙනෙක් කැමැත්තෙන්ම බොරු සහතිකයක් කලොත් එක්කෝ ඊට අත්සන්කලොත් ලංකා විපයේ දණ්ඩනීති සංග්‍රහයේ 190 වෙනි වගන්තියේ ප්‍රකාර යට ඔහුට එදිරිව නඩුගන්ට යෙදේ.

ගණන් පරික්ෂක වරයා විසින් දිස්ත්‍රික් කොමිෂිනර්ටද දිස්ත්‍රික් නඩුශාලාවටද රපෝර්තුකල යුතු වන.

25. ගණන් පරික්ෂකවරයා විසින් ගණන් බලා පරික්ෂාකලා සිටි පසු රපෝර්තුවක් ලියා තමා ඉදිරියේ කලාවූ සහ අත්සන් කලාවූ යම් සහතිකපත්‍ර නිබේනම් ඒ සියල්ලත් සමඟ එකී පලාගේ දිස්ත්‍රික් කොමිෂිනර්ටද එකී රපෝර්තුවේ දෙවෙනි පිටපතක් දිස්ත්‍රික් නඩුශාලාවටද ඇරිය යුතුය. එවිට නඩුකාරවරයාට සුදුසුය කියා කලපනාවෙන් ආඥාවක් දෙන්නට පුළුවන. තවද එකී නඩුකාරවරයාට තමාගේ බලමණ්ඩලය ඇතුළත තිබෙන විහාරවල හෝ දේවාලවල සියලුම භාරකාරයන් විසින් ගණන් තැබිය යුතු විධිය නියමකිරීමට බලය තිබේ.

ආදායම් හරි ගණනක් හුදුන්කොන් දිස්ත්‍රික් කොමිෂිනර් විසින් ප්‍රසිද්ධ විභාගයක් කොට, ඕනෑනම් විශවාස ගබ්නග ගැණ භාරකාරයන් ගැණ සැක කිරීමට සෑහෙන කාරණ නිබේනවිට ඔවුන්ට එදිරිව නඩුකියනට සැලැස්විය යුතුවන.

26. 21 වෙනි වගන්තියෙන් ඕනෑකර තිබෙන හැටියට එලප්පයෝජන බදුමිල පුර් සහ මේවාගැණ හරි ගණනක් හුදුන්කොන් ඒ කාරණයගැණ දිස්ත්‍රික් කොමිෂිනර් විසින් සෑහෙන කියා තිබෙන ප්‍රසිද්ධ විභාගයක්කොට, ඕනෑනම්, යම්කිසි භාරකාරයෙක් විශවාසගබ්නග කලේදෝහෝසි සැක කිරීමට සෑහෙන කරුණු පෙනෙන විට, ඔහුට විරුධව නඩු කියනලෙස අණකල යුතුය.

විහාර දේවාල වලට අසින් ඉඩම් බදුදීමට භාරකාරයින්ට තිබෙන බලය.

27. දිස්ත්‍රික් කොමිෂිනර්ගේ අවසරය ඇතුළු තවද සෑහෙන කියා ඒ කොමිෂිනර් කලපනාකරණ බද්දකටද එසේ කලපනා කරණ නියමවලටද යටත්කොට භාරකාරයන්ට මේ ආඥා පණතේ නියෝගවල ප්‍රකාරයට තමන්ට පවරාදී තිබෙන සියලුම ඉඩම්කඩම් හෝ එසින් යම් කිසිවක් පණතට වැඩි නොවන අවුරුදු ගණනකට කලින්කලට හෝ යම් කිසි කලක බදුදෙන්නට පුළුවන. එහෙත් බදුදෙන්නේ එකී කොමිෂිනර්ගේ කලපනාවේ හැටියට ප්‍රවේණිපාඥකාරයින්ගේ ප්‍රයෝජනය පිණිස ඉතිරිකරණ වතු සහ හේන් බිම් අත්ඇරෙද්දීය. මේ වගන්තියෙන් ඕනෑකරණ දිස්ත්‍රික් කොමිෂිනර්ගේ අවසරය සෑම විටම ලියවිල්ලකින් දෙන්නට ඕනෑවාත් ඇර ඒ කොමිෂිනර් ප්‍රධානවරයාගේ අත්සනින් සහතිකකොට තිබේන්නට ඕනෑය.

ලප්තියෙහි.

තවද සමකීපි භාරකාරයෙක් දිස්ත්‍රික් කොමිෂියේ කැමැත්ත ඇතිව අවුරුදු විස්සට වැඩි කාලයකට යම් ඉඩමක් බදු දෙන්නට කැමති විටකදී ඒ ඉඩම පිහිටා තිබෙන පලාතේ දිස්ත්‍රික් නඩුකාරනැතගෙන් අවසරයක් ඒ පිණිසම පලමු කොට ලබාගෙන තිබෙන්නට ඕනෑය.

අධිකාරිතැන පිහිටි භාරකාරයාට සහ දිස්ත්‍රික් කොමිෂියේ ප්‍රධානතැනට යම් යම් කාරණ දැනුම්දෙන්නට ඕනෑ බව.

යම් විහාරයකට හෝ දේවාලයකට භාරකාරයන් පත්වී නැත්නම් එහි අධිකාරිතැන විසින් දිස්ත්‍රික් කොමිෂියේ අවසරය ලියවිල්ලක් පිට ලබාගෙන මිස නැත් නම් එකී විහාරයට හෝ දේවාලයට අයිති කිසියම් ඉඩමක් බද්දට නොදිය යුතුයි. තවද බදු කාලය අවුරුදු විස්සට වැඩිවුණ්ව භාරකාරයන් විසින් දෙන බද්දක්ගැණ කියමවූ ලෙස එකී ඉඩම තිබෙන පලාතේ දිස්ත්‍රික් නඩුකාරයාගේ අවසරයක් ඕනෑය.

28. (1) යම් විහාරයකට හෝ දේවාලයකට කරණ පුද පුත්වලින් අවුරුදුපතා ලැබෙන ආදායම ගැණද (2) ඒ විහාරයට හෝ දේවාලයට අයිති ප්‍රවේණිපාඨ මාරුවෙන් පංඟු සහ වෙනත් ඉඩම්වල අන්දම ප්‍රමාණය සහ වටිනාකම ගැණද (3) යම් කිසි හිමිකමක් කරණකොටගෙණ ඒ විහාරයකට හෝ දේවාලයකට අයිති නොහොත් ඒ විහාරයක හෝ දේවාලයක භුතතියේ තිබෙන සෑම ඉඩම්වල එක එක ඉඩමෙන් මාස්පතා නොහොත් අවුරුදුපතා ලැබෙන බදු මුදලේ ආදායම්වල සහ ලාභප්‍රයෝජනවල වටිනාකම ගැණද දත්තාපු සියලුම කාරණ දැනගන්නට ඕනෑකල විට කදී විහාරයේ නොහොත් දේවාලයේ භාරකාරයන්ට සහ දිස්ත්‍රික්කොමිෂියේ ප්‍රධානතැනට දැනුම්දීම අධිකාරිතැනගේ යුතුකමය.

වැරදි කාරණ දැන්වීමට නොහොත් භාරකාරයාට බාධාකිරීමට දඬුවම.

29. යම් අධිකාරිකෙණෙක් මේ ලෙසම ඉහළින් තිබෙන වගන්තියේ හැටියට දන්වන්නට ඕනෑ කාරණවක් සෑහෙන කාරණවක් නැතිව දිස්ත්‍රික් කොමිෂියේ ප්‍රධාන තැනට හෝ විහාරයක නොහොත් දේවාලයක භාරකාරයන්ට නොදන්වුවහොත් එක්කෝ ඒ ගැණ එකී ප්‍රධානතැනට හෝ භාරකාරයන්ට බොරු කාරණ ඕනෑවටම දන්වුවහොත් එක්කෝ මේ ආඥපණතේ නියෝගවල ප්‍රකාරයට භාරකාරයන්ට ලැබී තිබෙන දෙයක් අත්හැර භුතතියින්දෙත් එක්කෝ රජකාරිය කරණ අතර භාරකාරයෙකුට ඕනෑවටම බාධාකලොත් එක්කෝ බාධාකෙරෙව්වොත් ඔහු වරදක් කල කෙණෙක්ය. ඒ වරද මජ්ඣිම නිකායේ රූපිඤ්ඤ පන්සියයකට වැඩිනොවන්නාවූ දඩයකට යටත්වෙන්නට ඕනෑය.

භාරකාරයන් විසින්ද, ඔවුන්ට එදිරිවද, නඩු කීමට අවසර තිබේ. එහෙත් භාරකාරයෝ තමන්ගේම අතින් විභදම් ගෙවීමට බැඳීවින්නෝ නොවෙති.

30. භාරකාරයන්ට මේ ආඥපණතේ ප්‍රකාරයට භාරවී තිබෙන යම් ඉඩම් කඩම් ආදියක් නැවත ලබාගැණීම පිණිස හෝ ඒවා නැවත භුතතියේදීම පිණිස හෝ මේ ආඥපණතේ අදහස් ඉෂ්ටකිරීම සඳහා ඕනෑකරන්නාවූ වෙනස්කාරණයක් පිණිස හෝ "[අසවල්] විහාරයේ නොහොත් දේවාලයේ භාරකාරයෝ" කියා නම සඳහන්කොට ඒ නමින් හා වාස ගමින් නඩුකියන්නට එකී භාරකාරයන්ට අවසර තිබේ. තවද එම නාමයෙන් සහ වාසගමින් ඔවුන්ට එදිරිව යමෙකු විසින් නඩුකියනොත් ඊට යටත්වෙන්නට ඕනෑය. එහෙත් මේ ආඥපණතේ ප්‍රකාරයට ඔවුන්ට ලැබීතිබෙන බලපූර්වත්කමින් ඔවුන් විසින් අවංකව කලාවූ යම් ක්‍රියාවක් ගැණ තමන්ගේම අතින් විභදම් ගෙවීමට බැඳී නැත.

4 වෙනි පරිච්ඡේදය.
සාමාන්‍ය කාරණ.

කොමිෂි විසින් වැඩිදෙනාගේ කැමැත්ත දීමේ හැරීමට පස්ක විසඳිය යුතුය. මන්වැන්නෙක් වරක් කැමැත්ත දීමට බලය සහාපති තැනට තිබෙන්නට ඕනෑබව.

31. දිස්ත්‍රික් කොමිෂියක් විසින් කිරීමට මේ ආඥපණතෙන් බලය ලැබී තිබෙන නොහොත් ඕනෑකර තිබෙන සියලුම ක්‍රියාවල් කොපිඅන්දමේ ක්‍රියාවල් විනමුත් නිසිආකාරයට රැස්කරණලද සභාවකදී ඉදිරිපිට සිටින මැමිබර්වරුන් අතුරෙන් වැඩිදෙනා විසින් නියෝජකොට කල යුතුය. එහෙත් යම් ප්‍රශ්නයක්ගැණ ඉදිරිපිට සිටින මැමිබර්වරුන්ගේ කැමැත්ත දීම සමයමව බෙදී තිබෙන විට සභාපතිතැනට මැමිබර්කෙණෙක් සේ තමාගේ කැමැත්ත දීම ඇර තව වාරයක් කැමැත්ත දිය හැකිය.

32. කොමිෂියේ යම් මැමිබර් කෙණෙක් පිටිපිටිම සභාවාර කුණකට නොපැමිණිවිට ඒ කාරණය සේකුකොටගෙණීම ඔහුගේ නිලයෙන් ඔහු අහස්විය යුතුය. එහෙත් මේ කොමිෂියෙහිවත් හොඳ සෑහෙන කාරණ පෙන්වා සිටිය විටකදී ඔහු නිලලත් අවංක කාලයටත් නැවතත් පත්කිරීමට කොමිෂියට බලය තිබේ.

ලපනිගමය.

එසේවිනමත් භාරකාරයෙක් හොඳ සෑහෙණකාරණ දිස්
ත්‍රික් කොමිෂියට පෙන්වාදීවිය විටකදී ඔහුට වැඩෙන් අත්
ඇරෙන්නට අවසරදීමට ඒ කොමිෂියට බලයතියේ, තවද දිස්
ත්‍රික් කොමිෂියේ මැමිබර්කොණකුට මැමිබර්කමෙන් අත්
ඇරෙන්නට බලය තියේ.

භාරකාරයා
විසින් ගුප්තකාරිය
කොකිරීම.

33. යම් භාරකාරයෙක් නිලය පිළිගත්තාසිත් පසු ඊට
අසීති ගුප්තකාරියක් නොකර මුහුණටම පැහැරඇරෙන්නේ
ඒ අය වරදක්කල කෙණේක්ය, ඒ වරද මස්සවුන විට රුපි,
යල් සියයකට වැඩිනොවන දඩයක් ගෙවීමට හෝ තුන්
මාසයකට වැඩි නොවන කාලයක් බරපතල වැඩ නැතුව හිර
අඩසියයේ සිටීමට හෝ යටත්වෙන්නට මිනෑය.

භාරකාර
යෙකුගේ නිලය
පුරප්පාඩු
වුනොත් ඒ
වෙනුවට
කොණක්
නෝරාගෙණ
පත්කල යුතුව ය

34. භාරකාරයෙක් කොට නොහොත් දිස්ත්‍රික් කොමිෂියක
මැමිබර් කෙණේක් කොට නෝරාගත් කෙණේක් ඒ තනතුර
පිළිගන්ට බැරිය කීවොත් එක්කෝ මනාපයෙන්ම අත්ඇරු
ණෙන් එක්කෝ නැසීගියොත් එක්කෝ ලංකාවේපයෙන් පිට
ගියොත් එක්කෝ වසතු නඩගතිය ලැබූ නොහොත් නිය
ගෙවන්ට බැරි කෙණේක්වුනොත් එක්කෝ ශාරීරික දුච්ච
කමක් හෝ මානසික දුච්චකමක් හෝ රෝගාතුරකමක්
නිසා නිලයේ ගුප්තකාරිය කරන්නට බැරිව සිටිනොත් එක්කෝ
මේ ආඥපණ්නෙන් මුහුණකර තිබෙන හැටියට යෝග්‍යකම්
නැතිවුනොත් එබඳු භාරකාරයෙක් වෙනුවට නොහොත්
16 වෙනි වගන්තියේ ප්‍රකාරයට මාරුකරණලද්දවු භාරකාර
යෙක් වෙනුවට බවන භාරකාරයෙක් 17 වෙනි වගන්තියේ
නියෝගකර තිබෙන අන්දමට වහාම නෝරාගතයුතුය, තවද
මෙහි කී මැමිබර් වෙනුවට දිස්ත්‍රික් කොමිෂියක පලමුවෙනි
වාරයේ මැමිබර්වරුන් තෝරාගැනීමේ පිණිස මේ ආඥපණ්
නේ තිබෙන නියෝගවලට එකඟව, වෙන මැමිබර් කෙණේක්
නෝරාගන්ට දිස්ත්‍රික් කොමිෂිය විසින් සැලැස්විය යුතුය.

කොමිෂියේ
මැමිබර්
කෙණේකුගේ
නිලය පුරප්පාඩු
වුනොත් ඒ
වෙනුවට
කොණක්
පත්කරවන්නට
මිනෑවය.

ලපනිගමය.

එසේවිනමත් භාරකාරයෙක් තනතුර පිළිගන්ට බැරිය කී
විටකදී හෝ මැරුණ විටකදී හෝ ශාරීරගතියේ නොහොත්
ඥානගතියේ හීනභාවය නිසා ඔහුට වැඩකරන්නට බැරිවුන
විටකදී හෝ යෝග්‍යකම් නැති විටකදී හෝ ඔහු කැමැත්
තෙන්ම අත්ඇරුණ විටකදී හෝ වසතුනඩගතිය ලැබූ විටකදී
නොහොත් නියගෙවන්ට බැරි විටකදී හෝ ඔහු ලංකාවේප
යෙන් පිට ගිය විටකදී හෝ වැඩේ අත්හිටවු විටකදී හෝ
මාරුකල විටකදී හෝ එකී භාරකාරයා වෙනුවට කෙණේක්
තෝරාගන්නකල් ඒ තනතුරේ වැඩකරීම පිණිස විකකලකට
පවතින පිළිවෙලක් යොදාගන්ට දිස්ත්‍රික් කොමිෂියට බලය
තියේ. තවද භාරකාරයෙක්ගේ ක්‍රියාකාරීම් පිණිස විකකල
කට පත්කරන්නට යෙදුන අයට මේ ආඥපණ්න යටතේ තෝරා
ගත් භාරකාරයෙකුට තිබෙන සියලුම බලපූර්වත්කම් තිබේ
නවාත් ඇර ඔහු විසින් කටයුතු සියලුම ගුප්තකාරික කලයුතුය.

වැඩේ
අත්හිටවු ලැබූ
නොහොත්
මාරුකරණ ලැබූ
භාරකාරයෙකු
ගෙන් දේපල
නැවත ලබා
ගැනීමට බලය.

35. යම් විටක මේ ආඥපණ්නේ නියෝගවල ප්‍රකාරයට
වැඩේ අත්හිටවුලැබූ නොහොත් මාරුකරණලැබූ යම් විභා
රයක හෝ දේවාලයක භාරකාරයෙක් යම් විභාරයකට හෝ
දේවාලයකට අසීති වංචලදේපල හෝ නිකවල දේපල භාර
කාරයෙක් සේ තමා විසින්ම නොහොත් තමා වෙනුවෙන් අත්
කෙණේකු විසින් අත්අඩංගුවේ පවත්වමින් එක්කෝ කති
විදීමත් එකී විභාරයට හෝ දේවාලයට එවකට පත්ව සිටින
භාරකාරයන්ට හෝ දිස්ත්‍රික් කොමිෂිය විසින් ඒ ගැණ බලයදී
විකකලකට පත්කල කෙණේකුට හෝ එකී දේපල භාරනොදී
පැහැරඇරෙන්නේ එක්කෝ භාරදෙන්නට බැරිය කීවොත් එකී
භාරකාරයන්ට හෝ දිස්ත්‍රික් කොමිෂියට හෝ ඒ කොමිෂිය
විසින් විකකලකට බලයදුන් අයට හෝ එකී භාරකාරයා
විසින් දේපල එකී භාරකාරයන්ට හෝ දිස්ත්‍රික් කොමිෂියට
හෝ ඒ කොමිෂිය විසින් විකකලකට බලයදුන් අයට හෝ භාර
දෙන හැටියට අණකරමින් වරන්තුවක් දෙනලෙස දිස්ත්‍රික්
නඩුකාරතැනගෙන් ඉල්ලා සිටින්නට බලය තියේ. ඒ නඩුකාර
තැන විසින් පිස්කාල්තැනට හෝ බැරපුරි පිස්කාල්තැනට වර
න්තුව ඇරලා ඒ නඩුකාරතැනගේම නඩුගිත්දුවක් ඉහි
කරණ පිණිස වරන්තුවක් ඇති කල්හි කරන්නාක් මෙන්
එකී ඉල්ලීමේ හැටියට දේපල භාරදෙවන්ට බලය තියේ.
එසේ කරණ පිණිස එකී ඉල්ලුමපත්‍රය හා සමඟ වැඩේ අත්හිට
වීමට හෝ මාරුකිරීමට කලාවූ දිස්ත්‍රික් කොමිෂියේ ප්‍රධාන
තැනගේ අත්සන් ඇති නිසආකාර සහතිකකල අඥවක්
තිබෙන්නට මිනෑය. එසේ දෙනලද ඉල්ලුමපත්‍රය එකී ආඥපණ්
සදහන්වූ තාරණ බැලුපාරටම සැබෑගැනීමට යාපිණියවන්න
ඇර ඉහතකී ලෙස ක්‍රියාකාරීම් නඩුකාරතැනට සැහෙණ
බලකඩදියක් වේ.

ඇමුරුවන්
වන නමුත්
කොමිටියේ
ඉතිරි
මැමිබර්වරුන්ට
ක්‍රියාකාරීව
බලය තිබෙන
වන.

36. මේ ආඥාපණ්‍යා යටතේ පිහිටුවන ලද කොමිටියක මැමිබර් කෙනෙක් ඒ තනතුර පිළිගන්ව බැරියකිවිටකදී හෝ මැරුණ විටකදී හෝ ගරු ශක්තියේ නොහොත් ඥානයක් නියමේ හිතභාවය නිසා වැඩකරන්ට බැරවුන විටකදී හෝ යෝග්‍යකම් නැතිවිටකදී හෝ කැමැත්තෙන්ම අත්ඇරුණ විටකදී හෝ වසතුහඬාබාස ලැබූ විටකදී හෝ නිය ගෙවන්ට බැර විටකදී හෝ ලිහිල්වීමෙන් පිට ගිය විටකදී හෝ ඒ වෙනුවට කෙනෙක් පත්වෙනකල් එකී කොමිටියේ ඉතිරි මැමිබර් හෝ මැමිබර්වරු විසින්, එකී කොමිටියේ සභා රැස්වීම කදී යම් ප්‍රශ්නයක් තීරණයකර ගැනීමට ඕනෑකරණ මැමි බර්වරුන්ගේ ගණන ගැණ මේ ආඥාපණ්‍යා යටතේ පණවන ලද්දේ වුවා වස්ථාවක වෙත අත්දමකට යමක් ජයමකර තිබේ න්ට පුළුවන් නමුත්, මේ ආඥාපණ්‍යා අදහස් ඉමකිරීම පිණිස ඕනෑකරණ සෑම සියලු ක්‍රියාවලදී කාරණාවල සහ දේවල්ද නොකඩව පලමුලෙස කලයුතුය.

අයුත්තේ
අක්සහක
කලාවු දේපල
නාවන
ලබාගැනීම.

37. යම් විහාරයකට හෝ දේවාලයකට අයිති දේපල ඒ විහාරයට හෝ දේවාලයට අලාභ පැමිණෙන හැටියකට මීට ඉහත විකුණලා නොහොත් උකස්කරලා නොහොත් වෙන අන්‍යමක් අත්සනාකකරලා තිබෙන බව දීක්වූ කොමිටියට හොඳකාර දැනගන්ව ලැබුන විටකදී එකී විකිණීම නොහොත් උකස් නොහොත් අත්සනාක කිරීම/අව ලංගුකොට එකී දේපල නැවත ලබාගන් නාපිණිස භාරකාර යන් ලවා නඩුකියවීම එකී කොමිටියේ යුතුකමක්ය.

උපනිගමය.

එසේවනමුත් දෙපසය අතරේ ප්‍රයෝගයක් නැතිවිටකදී නඩුකාරතැන විසින් යම් විකිණීමක් හෝ උකස්කර හෝ අත්සනාකකිරීමක් හෝ අවලංගුකිරීමේදී මුදල ලබා ගත් අයට නොහොත් උකසට ගත් අයට නොහොත් තමන්ගේ සනාක යට ගත් අයට එකී දේපලවලට හෝ දේපල සර්වභා යෙන් වැඩිදියුණුවක්කර තිබෙනම් එකී වර්ගයකම ලැබෙන හැටියට නඩුකියවු කලයුතුය.

බදුකර අවලංගු
කරන්ට
නඩුකාරතැනට
පුළුවන් බව.

38. (a) යම් විහාරයකට හෝ දේවාලයකට අයිති දේපල ඒ විහාරයට හෝ දේවාලයට ප්‍රයෝගයට ලැබෙන්නට බැරිතරම් දීඹි කාලයකට මීට ඉහත බදුදීලා තිබෙන බව, නොහොත්
- (b) බදු පොරොන්දුවල හැටියට අපරිපූර්ණවෙන් අත් සනාක කරලා තිබෙන බව, නොහොත්
 - (c) අඩු ගණනකට බදුදී තිබෙන වග පැහැදිලිලෙසම පෙණෙන බව, නොහොත්
 - (d) බදුදෙන අයගේ නොහොත් ඔහුගේ නෑගෙකුගේ නොහොත් වැඩකාරයෙකුගේ පුද්ගලික ප්‍රයෝජ නය සඳහා බදුදී තිබෙන බව, නොහොත්
 - (e) විංචා අදහසකින් බදුදීලා තිබෙන බව.

උපනිගමය.

සෑහෙණ බලය ඇති නඩුකාරයෙකුට හොඳකාර මප්පුවන විටකදී එකී නඩුකාරතැන විසින් එකී බදුද අවලංගුකොට මේ ආඥාපණ්‍යා යටතේ ඒ දේපල භාරව සිටින්නට ඕනෑකාර කාරයන්ට ඒවා නැවත භාරදිය යුතුය.

එහෙත් එසේ අවලංගුකල බදුද ගැණ බදුදෙන අය සහ බදුගත් අය අතරේ ප්‍රයෝගයක් නොතිබුන විටකදී නඩුකාර තැන විසින් බදුකාරයට බදුදකරණ කාලයේදී ඔහු විසින් දේපලවලට යථිච්ඡායෙන් කල වැඩිදියුණුව ගැණ සෑහෙණ ගණනක් ලැබෙන ලෙස නියමකල යුතුය.

ගනවසුත්තක්
අණ හෝ
විශාල කඩගස්
ගැණ හෝ
රජකාරිය
පැහැර ඇරීම
ගැණ හෝ
විහාරයක
නොහොත්
දේවාලයක
කාරණ පිළිබදව
හම් වැදගත්
කමක් ඇති
කෙනෙකු විසින්
භාරකාරයෙකුට
නොහොත්
කොමිටියේ

39. යම් විහාරයක් හෝ දේවාලයක් ගැණ එක්කෝ එකී වැදුම්පිටුම් කිරීම හෝ ආවරණව ගැණ හෝ ඊට අයිති භාර වල් ගැණ වැදගත්මක් ඇති කෙනෙකු හෝ කෙනෙකුත් විසින්, මේ ආඥාපණ්‍යා ප්‍රකාරයට පත්කරණලද භාරකාර යෙකු හෝ කොමිටියක මැමිබර් කෙනෙකු විසින් තමාට භාරදෙනට නොහොත් පවරන්ට යෙදුනාඩුකාරණ සම්බන්ධ කල අයුත්තක් ගැණ හෝ විශ්වාසගර්භයක් ගැණ හෝ රජ කාරිය පැහැර ඇරීමක් ගැණ හෝ, එකී විහාරය නොහොත් දේවාලය පිහිටා තිබෙන පලාතේ නඩු ඇසීමට බලය ඇති දියුණු කඩුලාලාවේ, එකී විහාරයේ හෝ දේවාලයේ කාරණ ගැණ වැදගත්කමක් ඇති වෙන කෙනෙක් පැමිණිලිකාර යෙක්වීමට එකතුකරනෙගෙණ, නඩුකියන්ට පුළුවන. තවද එකී භාරකාරයා හෝ මැමිබර් විසින් යම් ක්‍රියාවක් විගෙණ යෙන් කරණහැටියට අණකරන්ටත් එකී භාරකාරයා හෝ

මැමිබර්
කෙනෙකුට
විරුඩුව දිස්ත්‍රික්
නඩුසාලාවේ
නඩුසාලාවේ
පුළුවන්බව.
නඩුසාලාවට යම්
කෙනෙකුට
පුළුවන්වෙත
පිණිස නිබන්ධන
සහකරණ
“ වැදගත්කම ”
විසඳා කිරීම.

මැමිබර් විසින් අලාභය හා විශ්වාස ගෙවන හැටියට නඩුකින්
දුර්වල දෙනටත් එකිනෙකාට හෝ මැමිබර් නිලයෙන් අහස්
කරණ හැටියට අණකරන්නන් එකී නඩුසාලාවේ නඩුකාර
නැතට බලය තිබේ.

40. මේලුහම ඉහළින් තිබෙන වගන්තියේ ප්‍රකාරයට නඩු
කියව්ට පුළුවන්වෙන පිණිස යම් කෙනෙකුට තිබියයුතු වැද
ගත්කම මුදල් පිළිබඳව කරුණක්ව තිබෙන්නට මිනිසුන්ගේ
නැත, එක්කෝ පැහැදිලිවශයෙන් නමාටම තිබෙන වැද
ගත්කමක් වෙන්ට මිනිසුන්ගේ නැත, එක්කෝ භාරවූ
දේවල් ගැණ කලමනාකරීමට හෝ එහි ප්‍රධානියාට හවුල්
වෙන්ට සෑහෙනගරමේ වැදගත්කමක්ව තිබෙන්නට මිනි
සුන්ගේ නැත. යම් විභාගයක හෝ දේවාලයක වැදුම්
පිදුම් හෝ ආවරණව කිරීමේදී එහි පැමිණීමට යුතුකම් ඇත්
නාවූ එක්කෝ එහි පැමිණෙන පුරුද්දක් ඇතිව සිටියාවූ
එක්කෝ දන්දීමේ ඵලයෙන් කොටසක් ලබන පුරුද්දක්
ඇතිව සිටියාවූ යම් කෙනෙක් ඇද්ද ඒ අය මේ ලුහම ඉහල
වගන්තියෙන් භවන කෙනෙකුයි කලපනා කලයුතුය.

ආණ්ඩුකාර
උතුරානන්
වහන්සේගේ
අවසර නැතිව
මිනිසුන් විභාග
කළවන්
දේවාලයකට
වත් ඉඩම්
ලබාගැනීම
හහනම් බව.

41. මේ ආඥාපණන වලංගුවීමට පැමිණිනැන් පටන් ඉන්
පසුව විභාගයකට හෝ දේවාලයකට එක්කෝ යම් විභාගයක්
හෝ දේවාලයක් ගැණ, නොහොත් ඒ වෙනුවෙන් එක්කෝ
ඒ උදෙසා, යම් භාරකාරයෙකුට හෝ, ලංකාවේ ආණ්ඩු
මුද්දරය දරණ අවසර පත්‍රයක් උතුරානන්වහන්සේගෙන්
ලබාගෙනගෙණ, රූපියල් පණහක් නොහොත් ඊට වැඩි
ගණනක් වටිනාකම් ඇති ඉඩමක් හෝ වෙන නිශ්චල දේපල
එක්කෝ යම් ඉඩමකින් හෝ වෙන නිශ්චල දේපලවලින්
හවද යම් කෙනෙක් එබඳු
අවසරපත්‍රයක් පලමුවෙන් ලබාගෙනගෙණ අනර්ථ කැමැත්තා
කින් හෝ නැතිපත්‍රයකින් හෝ සින්නක්කර මද්දුරක් පිට
හෝ වෙන ආකාරයකින් හෝ එකී විභාගයට හෝ දේවාල
යට නොහොත් එකී විභාගය හෝ දේවාලය ගැණ එක්කෝ
ඒ වෙනුවෙන් හෝ ඒ උදෙසා භාරකාරයක්ව සිටින කෙ
ණෙකුට නොහොත් භාරකාරයන්ව සිටින අයවලින්ට ඉහත
කී වටිනාකම් ඇති යම් ඉඩමක් හෝ වෙන නිශ්චල දේපල
එක්කෝ එයින් හවුල්ක් පවරණ අතිප්‍රායක් හැඟවීමෙන්
එක්කෝ පවරන්නට උත්සාහ කලොත් එකී ඉඩම් හෝ දේපල
නොහොත් හවුල් අනර්ථකැමැත්තක් පිට හෝ නැතිපත්‍රයක්
පිට හෝ සින්නක්කරයක් පිට දුන් නමුත් නඩුමාගීයේ ප්‍රකාර
යට හිමිකම් ඇති උරුමක්කාරයාට නොහොත් උරුමක්කාර
යන්ට ලැබී ඔවුන් සහකාර වන්නේය.

මේ ආඥාපණන
න්දුකරගත්
දිනටත් භාර
කාරයන් පත්
කිරීමෙන් අනෙරු
විභාග දේවාල
සහකාර දේපල
අත්සන්කක
කිරීම අවලංගු
බව.

42. යම් විභාගයකට හෝ දේවාලයකට අසිති වංචල දේ
පල හෝ නිශ්චල දේපල මේ ආඥාපණන නින්දකරගත් දින
ටත් මෙහි නියෝගකර තිබෙන හැටියට භාරකාරයන් පත්
කරණ දිනටත් අනෙරු විකිණීමෙන් හෝ උකස්කිරීමෙන්
හෝ නැගිදීමෙන් හෝ වෙන අනුමතීන් හෝ අත්සනක
කලොත් ඒ අත්සනක කිරීමෙන් නඩුමාගීයේ ප්‍රකාරයට
බලයක්වත් වැදගත්කමක්වත් නැත. ඒක සමුද්‍රණියෙන්ම
නිෂ්චලව අවලංගු වෙන්නේය.

අවලංගු කිරීම.

43. වස 1889ගේ 3 වෙනි ආඥාපණනද, 1895ගේ 17 වෙනි
ආඥාපණනද, 1901ගේ 3 වෙනි ආඥාපණනද මෙයින් අවලංගු
කලා ඇත.

(පිටපත්කල බවට)

D. D. WEERESINGHE, Mohandiram,
Acting Chief Sinhalese Translator to Government.